

THUIS HEBBEN WE GEEN TREIN

(Winnetou doet aan De Lijn)

Joris Denoo

Een kaartjesknipper, Jean-Luc Winne, ruime veertiger. Een stationshal. Af en toe voorbijrazende, remmende of vertrekkende treinen: mensen en goederen. Jean-Luc Winne heeft een koffertje bij zich. In zijn schouderholster draagt hij zijn knippistool. Hij vertelt, apologetisch, hilarisch, zijn verhaal. Hij heeft de geknipte job daarvoor.

(Hij heeft van iedere toeschouwer bij het binnenkomen de toegangskaart 'geknipt').

Decor:

stationshal, wandklok, zitbanken (evtl. slapende clochard), microfonische mededelingen, loket, heen-en-weergedraaf van reizigers, uurtabellen, bord 'In Vertraging', af en toe gedender van treinen.

Einde: er zijn diverse mogelijkheden om het stuk een verrassende finale te bezorgen

U kijkt naar mijn koffertje. Ik zie het wel. U mag kijken, maar er iets aan zien, zult u niet. De slimmeriken onder u die denken dat mijn koffertje leeg is, wel, die denken dat ze denken. Compleet ... mis. Het paard van Juulke dacht ook dat het gegeten had. Het ging compleet dood.

Als u toch iets meent te zien, krab dan uw ogen uit en kijk met de putten. Want er is niets te zien. Voorlopig toch. Ik zie er zelfs geen gaten in, haha. Alhoewel ... alhoewel. Kan ik u helpen misschien? We kunnen voor vanavond samen een contract opmaken.

PLAATS-DATUM/ ONDERGETEKENDEN, JEAN-LUC WINNE, SPOOR-
BEAMBTE MET EEN KOFFERTJE, EN DE DICHTSTBIJGELEGEN TOE-
SCHOUWER, IN NAAM VAN DE AANDACHTIGE ZAAL NATUURLIJK,
SLUITEN HIERBIJ IN LEVENDE LIJVE EN BIJ VOLLE VERSTAND
EEN AKKOORD BETREFFENDE WAT VOLGT: OVER ANDERHALF UUR
ONGEVEER DUIK IK SAMEN MET U IN DE KOFFER, ZODAT U
DAN EINDELIJK UIT UW LIJDEN WORDT VERLOST. ONDERTUSSEN

HEB IK U WAT TE VERTELLEN, TERWIJL U HET RADEN HEBT
NAAR WAT ER IN MIJN KOFFER STEEKT.

Voilà.

Waar en hoe is het allemaal begonnen?

Jean-Luc Winne is de naam, aangenaam. Winne, Jean-Luc, voor de kiezerslijsten op het stadhuis. Op school zeiden ze natuurlijk: Winnetou. Mijn carrière in de trein - een snelle carrière, mag ik wel zeggen - heb ik eigenlijk aan die stomme school te danken. Die heeft de zaak nog een duwtje gegeven.

"Wie onder jullie heeft er thuis huisdieren?"

"Meester, ik!"

"Ja, Winne?"

"Ik heb thuis twee weggelopen poezen".

LAP!, ging het dan.

"Da's voor de eerste kat die weggelopen is, Winne".

LAP!, ging het nog een keer.

"En da's voor de tweede! En uw goudvis is aan 't verdrinken in zijn bokaal zeker!?"

Toen heb ik in mijn hoofd definitief de schoolboeken dichtgeklapt, en de spoorboekjes open: een paar jaar later ben ik de trein op gestapt, voor het rollende leven, dankzij mijn twee weggelopen poezen. Ja, als de kat van huis is hé! Veel dingen groeien uit gemis, nietwaar.

Anders nooit geen ups en downs. Goed getrouwd. Denk ik. Van pieken geen sprake. Heel mijn leven is één grote piek, één lang spitsuur. Geen speciale klachten betreffende vlees, bloed, hersens, pis. Alles in orde met de verzekeringen; ik word niet méér opgelicht dan een ander.

En toch ben ik hier. Met mijn koffertje. Waar het zal eindigen, weet ik nog niet. Hopelijk niet in het straatje zonder einde. Er zijn er daar al genoeg naartoe geweest. Vooral mensen met koffertjes. De gestreepte pyjama en de tandenborstel in het valies, nog een goedkope aftershave, en hup: weg, foetsie. Op den duur smijten ze alles weg: hun tandenborstel, want hun tanden vallen uit, hun pyjama, en hun lepel. Van de schrik of van de ouderdom. Die pyjama is hun laatste kostuum. Op het einde kan die blijven rechtstaan zonder dat hun lijf erin zit. Ja, schrikken is een stijve bedoening. Doodgaan ook. Enfin ... Ik ben wel van plan het nog een tijdje uit te zingen op deze blauwe planeet. I am a passenger, you know. Mijn schoenen zijn gepoetst, ik kan erin, zij kunnen in mijn koffer, dus ... en avant.

Ik geef u nog eens te raden wat er in mijn koffertje steekt. En kom niet af met NIKS hé, u daar, leutigwaard op de zevende rij. Is uw kaartje wel geknipt? U bent toch geen zwartzitter hé? Ik ken ze anders allemaal, in elke statie van De IJzeren Weg, van Zwankendamme tot Arlon, van Poelkapelle tot Bertogne, van ... hola, Winne, hola, Winnetou: niet te rap! Je dwaalt af. Kalm. Laat de mensen gerust. Je hebt ze al lange jaren genoeg in al die

treinen geambetteerd. En niet alleen IN de trein, maar ook erbùiten. Weet u, mensen, dat ik met één van mijn treinen een hele abdij paters ineens heb uitgemoord?

Dat ging zo. Ieder jaar in de mooie maand mei veranderden de uurtabellen en werden de dienstregelingen herdrukt. 't Was gewoonlijk een kwestie van luttele minuten. Wie een beetje van De IJzeren Weg op de hoogte is, weet dat wel. De paters van de abdij van Zevenbeuken gingen elke dag te voet in de omgeving brevieren. Vlak bij hun abdij passeerde de spoorweg. En brevieren, dat deden die kerels blindelings. Ja: ieder zijn beroep. Uit pure gewoonte keken ze noch op noch om. Ook niet in mei, de schoonste maand van het jaar. De overweg aan de abdij was onbewaakt. In plaats van spoorbomen stond er alleen maar een soort kruis met van die knipogen, weet u wel. Aan elke kant één: de kant van de goede moordenaar.

Ik moet al niet meer doorvertellen zeker?

Het heeft welgeteld acht jaar geduurd. Dan hebben ze de abdij van Zevenbeuken mogen sluiten. Een kruisje erover. Gebrek aan volk. Te veel hemelvaarten. Op de zerken van al die paters staat mei als sterfmaand. Een jaar later, ik bedoel: een jaar na de achtste en laatste pater, hebben ze van de abdij een café-restaurant gemaakt. (Weer met paters, maar van een heel ander kaliber). En Jean-Luc Winne hebben ze toen ook op een ander spoor gerangeerd. Na acht jaar was die abdij compleet uitgemoord. En acht keer heb ik zo, begin mei, stilgestaan met mijn trein, midden de koeienvlaaien in de weiden als wiegende zeeën ... acht keer een wapperend brevier in de grasberm ... acht keer een ... Wil u nu echt alles weten? Ja mensen: God zit in het detail. De duivel ook. Dat heb ik met mijn eigen ogen gezien.

En zo zeg ik soms, tegen een maat in een of ander buffet: 't Zijn lange dagen, maat, maar 't leven is kort. Het is als een sneltrein. Hij zet nooit op tijd aan. Maar! Als hij vertrekt ...

"Zzzzoeffff!!!"

"Hé, wat was dat!?"

"Dat!? Dat was uw leven, makker".

"Oh sorry, niet gezien. Mag ik er nog een?"

"Nee manneke, 't is voorbij. Drink uw glas uit en pak maar uw koffer".

Van sneltreinen gesproken. In mijn kinderjaren heb ik een formidabele tiep gekend. In mijn carrière bij de spoorweg heb ik hem later maar één keer weergezien. We zeiden 'Buze'. 'Buze', als een vloek, als een godver. Buysse heette hij, zonder voornaam, want hij was te rap om een voornaam te hebben, Buze, met een zware dreun erop: Buze, een bons, en we bedoelden: een hondensnuit, en sterke benen, en heel rap lopen als de wind, nee, als een hazewind, als ... als een trein. Buze, met zijn briesende asem en zijn snuivende neusgaten en zijn machtige achterpoten.

Buze kwam nergens vandaan. Toen wij nog virussen waren, was hij al uit een hol ontsnapt, uit een steentijdperk waar nog voor het leven moest worden gelopen. Opkijken naar die Buze deden we godverdomme! Opkijken: omdat we vele jaren kleiner dan hem waren, en omdat we met vele minuten geklopt werden over de lange afstanden die Buze als een opgejutte bloedhond afmaalde, briesend, snuivend, op behaarde benen die poten werden onder dat lelijke kromme lijf van hem. Buze zei nooit een stom woord tegen de kwijlende bengels die de eerste meters achter en rond hem meeliepen, als hij in het dorp zijn rondes maakte. Achter en rond hem, wel te verstaan, niet voor hem!

Kon Buze eigenlijk wel spreken!? Beschikte hij over de gave van de taal, met die hondensmoel van hem? Hij kon ieder ogenblik beginnen blaffen. Ha ja, en dan nog: spreken, was dat wel de moeite waard, zo altijd tegen de wind in?

Wij lachten Buze met zijn kromgelopen lijf nooit ofte nimmer uit, want hij had godgenageld supersnelle poten aan dat lijf staan, heilig Toledo, wat een poten! Naar zijn handen bijvoorbeeld keken we nooit. Die interesseerden ons niet. Buze die nooit iets zei en alleen maar rap liep en koersen won zodat hij doodbeschaamd op ereschavotjes moest klimmen : 't was gelijk ene die moest opgehangen worden. Die Buze was bekend in heel het dorp en een stuk daarbuiten. Hij kwam soms eens in de gazetten.

"Een loper", zeiden en schreven ze, "en een rappe loper. Rap als de wind, gebeten als een jachthond die van geen ophouden weet".

Van al de atleten die in de jaren vijftig rondliepen, had Buze de lelijkste en armzaligste kleren aan om rap in te lopen. Dat verdubbelde onze sympathie voor hem, want mooigeklede spurtheertjes lachten we zo van de assepiestes weg. (Tussen twee haakjes: luxueuze tartanbanen waren toen nog science-fiction). (En tussen nog twee andere haakjes: de meisjes liepen in die tijd nog niet om ter rapst).

Ze zeiden dat Buze, als hij niet liep, zeer goed voor zijn oude moeder zorgde. Waar hij woonde, wisten we niet precies: niemand slaagde er in hem ooit te achtervolgen tot Terug Naar Af. Niemand zag hem ooit eens stilhouden voor een huis. We vonden dat mooi, dat Buze voor zijn oude moeder zorgde. We zouden dat ook allemaal doen, als we groot waren: zeer rap lopen en voor onze oude moeder zorgen. (Vaders liepen in die tijd ook al vanzelf soms weg, maar dat vormde geen speciaal probleem: de aardbol was toch rond). Naar de vader van Buze bijvoorbeeld werd nooit geïnformeerd. Die interesseerde ons niet. We wilden daar ook niet over nadenken. Een dubbelgespierde Buze, een grotere Buze met ook vier poten aan zijn lijf mocht voor ons niet bestaan. Een was genoeg. We zouden nooit meer voor Buze gesupporterd hebben als plotseling een vader Buze in de omgeving van de assepieste opgedoken zou zijn. Onze bewondering kon maar één Buze aan.

A propos: waar ik wil komen. U luistert toch nog? Bij ons, bij de Winne's dus, hadden we nogal wat groeite in de familie. En verstand. Combineer dat maar eens! Enfin: ik haalde uiteindelijk 1 meter 79, toch nog. Dat mocht er

zijn, in die tijd, al bleef ik de minst grote van mijn broers. En zo stond ik op een keer, nadat al die jaren als een leger peulenschillen voorbij gemarkeerd waren, met mijn 1 meter 79 en al mijn verstand in het station van Brugge, plotseling naast ... Buze!

Buze!! Idool uit de middeleeuwen van mijn jeugd! Hij was verdorie een kop kleiner geworden dan ik, en zijn haar was grijs. IK die vroeger altijd naar HEM opkijken moest! Een KOP kleiner, heilig Toledo! De jaren hadden ook zijn hondensnuit niet ongemoeid gelaten. Twee seconden lang stond hij naast mij. Dan beende hij met zevenmijlsschritten mee in de spitsuursliert pendelaars. Aan zijn scheve schouder hing een tas, en hij bereikte godgenageld als allereerste van die grote, uiteen waaierende en weer op smalle flessenhalzen getrokken bende de zwaaiendeuren aan de uitgang van het station in Brugge.

Altijd de eerste, die Buze! Nog altijd.

Ik stond daar met al mijn verstand en mijn 1 meter 79 zolang over te prakkezen, dat ik die verdomde trein naar Gent St.Pieters vergat weg te fluiten. Ja, die supersonische Buze kostte mij dus jaren later een fikse uitbrander van hogerhand.

Op die leeftijd kon die verduivelde Buze zelfs een trein naar Gent tegenhouden. Ik, wil er mijn koffertje voor in het vuur gooien als het niet waar is. En dat terwijl er nog geen sprake was van treintandpatsers als John Massis of Walter Arfeuille.

A propos, dit gezegd zijnde: niemand die al weet zeker wat erin steekt? Ik zou het ook nog niet weten, als ik u was. Maar ... oppassen geblazen voor verrassingen hé! (Fluitje). U kent misschien het verhaal over de smokkelaar? Nee? U moet het zeer nog gehoord hebben. Ofwel hebt u op school alleen maar uw zitvlees en niet uw hoofdvlees gebruikt. Luister goed.

Die kerel fietste elke dag de grens over, met op zijn bagagedrager een zakje zand. Dat gebeurde in de streek van Menen - Rekkem en Poperinge - Abele, waar de wang van West-Vlaanderen zich tegen de kont van Frankrijk schurkt. (Schoon geformuleerd dat, Winne). En die douaniers zich maar in de haren krabben! Moest er soms geen zand meer zijn? Zij maar roefelen in die zakjes zand, en ruiken, en filteren, en proeven. Niks. En dat elke dag opnieuw, soms twee keer. Telkens als die zandman daar weer arriveerde, begonnen de zenuwen van de douaniers als lasso's in hun lijf rond te zwiepen, en de koeien uit de omgeving maakten statische elektriciteit met hun staarten. Niemand die er een fluit van snapte. Zand, heilig Toledo!

Ja, ik zie het al: u hebt het door hé? Het is waarachtig een geselecteerd publiek vanavond. Zeg het eens zelf!?

Fietsen, jawel, godgenageld: fietsen smokkelde die kerel.

Ik wil maar zeggen, en neem dat van Jean-Luc Winne maar grif aan: laat u niet aan oogverblindingsvangsten. Ook niet in verband met mijn koffertje.

Snapt u het al waar ik naartoe wil?

Nou, even een toegepaste oefening, voor diegenen onder u die net naar buiten zaten te kijken terwijl ik alles uitlegde, en ook voor de bollebozen. Een vraag met een strik errond: waarom, denkt u, worden brandweerlieden achter de heuvel begraven?

Hé? Niemand?

Omdat ze dood zijn, hé.

Bon, als u denkt iets te weten, laat dan van u horen. Geef een teken. Winne is een en al oor. Ik zal het noteren hier op het bord van de vertraagde treinen. Hopelijk kan er nog iets bij. Iemand al een vermoeden? Ja? Nee?

Hei! Psst! Zin in een vrouwenhistorietje? Het heeft niet veel om het lijf hoor. Het is dan ook maar een vrouwenhistorietje. U bent verwittigd. Maar ik ga proberen om het zeer schoon te vertellen. U hebt per slot van rekening allemaal een ticket gekocht hé. En ik sta hier ook niet 'perrongeluk'. (Hebt u dat gehoord? 'Perrongeluk').

Beeld u in: december. Mariablauwe lucht. Witte remsporen van een zeer lange nazomer. Celsius in paniek: de seizoenen liggen compleet overhoop. De bladeren aan de bomen twijfelen tussen flessengroen, poepjesbruin, hostessenoranje of een kleur die nog niet bestaat. Ze vergeten gewoonweg te verschieten, ze vergeten uit hun bomen te vallen. En plotseling: gedaan met dat Trein-Tram-Bus-weertje! Het sneeuwt. Eindelijk stilte.

Eindelijk orde. Eindelijk wit. Eindelijk inkeer. En hoezere vallen ze nu af ... Schoon hé? Kijk: daar ploegt een auto over de A17. Aha: twee die de trein niet pakken! Niet bang voor een slippertje. De rechterhand van de man achter het stuur maakt het klassieke gebaar over de versnellingspook / handrem / cd-rekje / muntendoosje/ ... heen en zoekt de linker knie van de vrouw naast hem. Ja, ik heb u gewaarschuwd: het is een vrouwenhistorietje. Weinig om het lijf.

"Het stoort je toch niet dat ik dat doe?", vraagt de man.

(Blik door de voorruit, halfgebakken glimlach, een gevaar op de weg).

"Zeg je dan niets?", vraagt hij. (Zij legt nu h  r hand op zijn hand en neemt die hand vast en sleept die computergewijs weg van haar knie, evenwel verder 's mans hand in haar hand los-vast houdend).

"Ik moet je een geheim verklappen".

"Ja? Maar dan is dat geheim geen geheim meer hé", glimlacht ze.

"Ik heb mijn treinabonnement een beetje opzettelijk eh ... veronachtzaamd ... eh ... vergeten bedoel ik ... en nu moet ik wel lange tijd met de auto ... Eh ... ik dacht er aan dat ik je ... zoals vandaag ... net zo goed daar op kan pikken ... ik bedoel ... eigenlijk zouden we elke dag in de auto samen naar het werk kunnen rijden hé? Dat moest nu wel lukken vandaag ... die stomvervelende trein altijd ... waar een staking toch goed kan voor zijn hé? Hihhi ...".

"Tiens, wat een toeval". (Ze geeft hem nu zijn hand terug).

"Jaahh??". (O zoete hoop in kruis en lendenen zwevend).

"Net nu ik mIjn abonement weer met een kwartaal heb laten verlengen!
Zul je voorzichtig zijn als je zo moederziel alleen de weg op gaat?"

(Zijn blik boort zich nu door de voorruit als stonden er in de verte 17 olie-
raffinaderijen in de fik. Sneeuw dwarrelt als engelendons over de motorkap.
Nijdig gooit hij zijn schoenmaat drieënveertig op het pedaal en geeft plank-
gas).

Dat heeft allemaal niet te veel om het lijf hé? Maar ondertussen is uw aan-
dacht wel van mijn koffertje afgeleid. Wat hoor ik daar fluisteren? Nee me-
vrouw, u daar op de zesde rij, in mijn koffertje steekt geen tweede koffert-
je. Ik ben verdorie geen zakjapanner!

U zegt ... toiletgerie? Ochtendbenodigdheden? Voor als ik ... Neenee, Jean-
Luc Winne vertélt alleen maar verhaaltjes. Winne gaat niet vreemd. Winne
is zo trouw als een goudvis.

Oppassen voor oogverblinding hé! Dovemansoren!

Iemand nog een gokje? Er kan heel veel op het bord van de vertragingen.
Allez allez ... winnen is belangrijker dan deelnemen ... voor een microgolf-
oven ... drie dagen Balkan voor twee personen, warme blauwe muts inbe-
grepen ...

Ik zie het al: niemand wil de tas verkopen voor de krokodil geschoten is.
Groot gelijk. Oké, ik heb al mijn tijd. (Bladert in spoorboekje).

O ... nog een schiftingsvraag: het vliegt en het is maar een beetje geel?

Maya de Bijna.

Ik heb het weer zelf moeten zeggen.

(Jean-Luc Winne bladert ononderbroken in het spoorboekje)

(Metaalachtige microfonische neusstem, treinlawaai op achtergrond)

*Mechelen-Nekkerspoel-Tienen- heen-en-terug
Met een klokvaste Winne gaat het supervlug*

*In het UZ van Gent
geraak je ook zonder abonement*

*Waar op aarde kun je sneller treinen
dan in pretpark Bellewaerde?
Waar we op de achtbaan gaan
waar er geen end aan komt
en waar die lussen elkaar kussen
je je hoofd moet bukken
anders komt er echt een end aan
en kun je ze echt gaan kussen*

*De IC/IR naar Coquille St.-Jacques
zelfs de minister van Teleurstelling neemt die vaak*

*Nieuwe tewerkspelling:
De Lijn is gestipt, de trein is gekipt!*

*Een koe op het spoor in Zedelgem?
Geen probleem, trek aan de noodrem*

*De piekuurtrein naar Heist-op-den-Berg gemist?
't Is de schuld van die oer-Vlaamse mist.*

*Die van tien over acht naar Aarschot gemankeerd?
Terug naar AF, retour à Liège, rechtsomkeert*

*Dames & Heren, de trein met bestemming Rixensart
is 27 jaren in retard
Pas de problème, de RVA zorgt voor een brancard*

*Kopzorgen met de NMBS?
Kijk eens wie er hier is!
Jean-Luc Winne zorgt voor een schikking in der minne*

*Doe iets aan uw lijn!
Neem De Lijn!
Thuis hebben we geen trein,
maar Winnetou doet aan De Lijn!*

*Zelfs als de Oriënt Express van kwart over acht
ook in het nieuwe jaar niet op u wacht*

*De trein is altijd een beetje reizen
al is het naar de eeuwige jachtvelden
Reizen Hiernamaals enkel ticket*

Jaja, u kunt er mee lachen hé. Maar ondertussen sta ik hier met mijn koffertje. Iemand al een idee? Kijk: ik heb absoluut geen moeite om het op te tillen. Zie maar. Anderzijds ... een pluimgewicht is het nu ook weer niet. En ik die altijd zelf tiepen met koffertjes en tassen in de trein wantrouwde! Vooral in de periode van die treinkapingen. En die bomaanslagen.

Ik vergeet bijvoorbeeld nooit die vrouw meer. In gedachten noem ik haar Diane. En in gedachten fluiten de kogels nog altijd rond mijn oren. Luister.

('RAPPEND')

Het type dat met gemak een bus neemt zonder lang te moeten wachten / het type waar de treinen zelf op wachten / het type dat haar diplomatenkoffertje niet met dat van een ander zal verwarren / ze draagt nylons die haar benen niet lelijk maken / haar benen mogen er zijn / heilig Toledo, o ja / en haar hoofd ook / van de pure verrassing zou je je kepie op je kop tien centimeter achteruitschuiven en beginnen fluiten als een stoomlocomotief onder een volle maan / hola, Winnetou, hola! / waar is de noodgreep hier? / koppie-koppie, geachte koffiedrinkers, beste buffetgasten, lieve reizigers en pendelaars hier perrongeluk verzameld, koppie-koppie! / het is, kortom, een dure knappe vrouw, kortom, een knap dure vrouw / MET een koffertje / nu staat ze op / kijk: nu staat ze op omdat de microfonen in het station hebben gekraakt / de trein die naar de hoofdstad van dit kleine verrekte druilerige koninkrijkje rijdt, is aangekondigd / jippie jippie, volgen, deze boeiende vrouw, schaduwen, dat verstandige lekker stuk / ergens heeft ze ook wel een zwakke plek / zij het adamsappelnijd / zij het achillespeesverdriet / misschien een lookverslaving / drinkt ze? / rookt ze? / eet ze? / misschien wel, alleen thuis / een thuseetster, stel je voor! / jippie jippie hup hup hakke hakke tuut tuut juju wat is ze godverongelukt mooi / heel mooi / zo zonder kleren / pardon: kleuren/keur haar is kort, daar houden we niet zo van / maar dat kan weer groeien / hoe zal haar naam luiden? / Annabel? Barbara? Cynthia? Dalida? Elisa? Fanny? Genoveva? Hannelore? Ingrid? Jezabel? Katarina? Leontientje? Marie-Lena? Nefertete? Ostará? Penelope? Quasimoda? Doodgewoon Rita? Salmonella? Teresia? Urania? Veronica? Wanda? Xenia? Yolande? Zefyrina? /

(Einde 'RAP')

Diane. Doodgewoon Diane.

Diane dus. Gek worden we er nog van, geachte spoorzoekers, waarde medereizigers, beste pendelaars: gek van hoe ze in een compartiment tweede klasse haar diplomatenkoffertje openklapt en er een dik boek uit opvist. We zien dat ze haar goddelijke benen kruist. De bagagenetten beginnen te trillen. De ramen beginnen aan te slaan. Maar voor ons blijft ze een gesloten boek. Ter eenre zijde van de coupé valt een man in slaap. Over zijn schouder hangt een tas. Ze ziet dat we zien dat zij dat gezien heeft. Dus doet ze alsof ze niets ziet. Pienter, pienter, pienter!

Hela, wie is daar zo stom om te denken dat hij haar in dit Non-Fumeurs een sigaret moet aanbieden? Niemand, gelukkig. (Schrap die slechte gedachte, vriend. Stel deze lust uit. Rook straks zelf maar, gulzig, alleen. Zulke vrouwen roken zeer zeker niet. Wedden? Mijn kepie eraf!)

Jippie jippie: waar woont zo'n vrouw? Waar woont zo'n oogverblindende, hartaanvallende vrouw? Juju, we naderen de hoofdstad van dit land. Er

staat geen rem op de tijd. Die man daar slaapt nog. Hoe is dat toch mogelijk, met zo'n duizelingwekkend vrouwspersoon in dezelfde ...

Dan, geachte toelusteraars, dan gebeurt er iets vreemds.

De slapende kerel met de schoudertas springt plotseling op. We schrikken ons een hele kolonie apen. Hij loopt de coupé uit! Die vrouw reageert bliksemsnel. Ze grist een revolver, jawel, heilig godgenageld Toledo: een revolver! uit haar diplomatenkoffertje en stormt dan ook fluks de coupé uit, nadat ze terloops aan de handgreep van de noodrem heeft getrokken. Even later valt de trein kriepend stil. Het geluid van zeventien krijsende vrouwen rond de lijkbaar van hun minnaar. En ik ... Jean-Luc Winne ... ooggetuige ... ik ga iedereen op zijn en haar gemak stellen, alhoewel ik helemaal niet weet wat er gaande is.

Het is dus inderdaad het type dat niet is wat het lijkt te zijn, jippie jippie, wÀ!Àt een vrouw zeg! Brr ... dat koffertje van haar! 's Anderendaags lezen we alles in de krant, weer in de trein naar de hoofdstad, juju, waar ze nu in ontbreekt. We danken ons leven aan het alerte optreden van deze gewapende, verblindende geheime agente, zo vernemen we. Wat een type! Oogverblindend en toch undercover! Adamsappelnijd? Achillespeesverdriet? ZIJ is verdorie sterker dan wij. Wij zijn niet langer betoverd. We danken haar en met haar ook haar koffertje. We zeggen niet meer te gauw: 't is weer een vrouw.

(En een week later begon de lente. Om dat te vieren, gooide ik ieder jaar bij de uitgang van het station muntstukjes tussen de voeten van de mensen. Ah! Hoevelen tuinden er niet in! Het gerinkel van het slijk der aarde! Ik stikte zowat van het lachen, ieder jaar aan het begin van de lente. Het was ook de dag waarop ik besloot mijn garagepoort thuis eens een goeie beurt te geven. De lente, nietwaar. Ik dus gezwind naar een verfwinkel gestapt.

"Juffrouw, een potje olie voor een houten garagepoort van zo groot ongeveer".

"Alstublieft, meneer. Wilt u zegeltjes of moet ik direct aftrekken?"

Ja, de lente nietwaar.

(Jean-Luc Winne rappend op treinritmes)

Achter elk raam zit een gezicht
In elk coupé spookt het
Een stoomfluit onder een vriesmaan
Ieder compartiment zijn verhaal
Uit elke mond rookt het
Eén in een hoek met een boek

Eén op de rand met een krant
Een trein die te laat is
Een koe op het spoor
Een slagboom die neerblijft
Een bel die rinkelt
Een chauffeur die vloekt
Een scholier die zoekt
naar zijn kaartje in zijn zakdoek
Een muis tussen de rails
Zzzoeffff...!!!
Een muizeke van de rails
Een muizeke minder
Friture Christine
Friture Steeds Beter
Zzzzzwwieppe....!!!
Friture Martine
Friture Nog Beter
Zzzoeffff...!!!
Het Hof van Commerce
De Flandria
Verboden naar buiten te leunen
Goeiemorgen
Zzzzzwwieppe...!!!
Kaartjes alstublieft
Goeienavond
Gezien alstublieft?
Abonnement
Abonnement
Abonnement
Het Laatste Nieuws
Het Volk
Het Nieuwsblad
Het Laatste Nieuwsblad voor Het Volk
De minister is zot met zijn nieuwe tarieven
't Is de kleine man die de trein pakt
die ook zelf weer wordt gepakt
Godverdomme
Hela daar ... uw valies!
Wat moet die hier zo in 't midden
van de hele santenboetiek!?
Doe uw voeten van de bank
Thuis doet ge dat ook niet
Thuis hebben we geen trein

Hihihhi. De zot! Dat was IK die dat riep, van dat va-ies. Ik had mijn apenpakje aan: een klak op mijn kop, van staatswege, met twee strepen erop, van staatswege, mijn knipmachine als een revolver aan mijn heup, van staatswege, en mijn tas over mijn schouder, als een jager op klein wild, van staatswege.

"Hela jong, dat valies, moet dat hier zo ...".

Zo'n snotter van achttien die peinst dat heel het compartiment van hem alleen is. Hij kan al minister zijn ondertussen, of CEO van de fabriek waar ze de kleren fabriceren voor het personeel dat in de HST/TGV met de karretjes frisdrank op en aan rijdt. Wat stak er in zijn valiesje? Een cursus Strafrecht? Een handleiding EHBO? Een pyjama en vier dozen pilchards?

"Moet ik mijn valies op mijn hoofd dragen misschien? Er is geen plaats meer in het bagagenet. U ziet dat zelf toch ook wel?"

"Laat maar, jong. Dat hoofd van u zit al vol genoeg zie ik. Zet je thuis ook alles in 't midden van de zaak? Doe jij dat daar ook? Hé?"

"Thuis hebben we geen trein. En tussen twee haakjes: mijn moeder houdt café. 't Gebeurt dus wel een keer dat ..."

"Jaja, al goed: uw reisbewijs".

"Reisbewijs??"

(Koffertje balancerend op hoofd + ondertussen vertellend)

Op zijn hoofd! Hahaha! Kent u die van die zeehond?

'Verdorie', dacht de zeehond, 'dat is nu wel straf. Die dwazerik daar aan de kant is wel goed gedresseerd. Iedere keer dat ik die speelbal op mijn snuit neem, gooit hij met een vis naar mij. Ik zal dat eens meer beginnen doen; die vent leert vlug bij'.

(Vangt koffertje op en zet het op de grond)

Ik heb me nu waarschijnlijk een beetje verraden. Als ik dat ding hier zo maar op mijn kop zet, dan wil dat zeggen dat er toch niet te veel in kan steken hé. Raden? Ik begin me als Jan Bardi te voelen:

HEDENAVOND TE ... ONGELOFELIJK MAAR ... WINNE!!

A propos, niet vergeten: winnen is belangrijker dan deelnemen.

Allez (kijkend naar stationsklok), terwijl u verder nadenkt over de ingewanden van mijn koffertje, zal ik nog wat vertellen. Ik zie dat ik nog maar een halfuur van uw toegangsticketjes heb volgepraat. En u verdient meer.

De moeilijkste treinen uit mijn rollende carrière, mensen, dat waren de volgende, te weten:

1. de voetbaltreinen
2. de soldatentreinen
3. de carnavaltreinen

Als er zulke treinen ingelegd werden, stond de naam J-L Winne gegarandeerd op het dienstrooster. JLW, stond er dan. Er had soms beter gestaan: o wee! Want dat was godgenageld een corvee, heilig Toledo!

Als kaartjesknipper in een voetbalrein rondlopen was als van een skischans springen, zoals met Nieuwjaar in Garmisch-Partenkirchen. Je gleed niet op ijs, maar op glasscherven. En al dat geweld, godperrongelukt!

Als kaartjesknipper in een soldatentrein rondlopen was als een wandeling doen bij dooiweer. Je stapte niet in de kledder, maar in de kots. Allemaal F.C. Braakveld. Al dat gegorgel, godperrongelukt!

Als kaartjesknipper in een carnavaltrein rondlopen was als in een file voor de Kennedy- of de Koetunnel staan. Al dat getoeter, godperrongelukt!

Uit nieuwsgierigheid ben ik eens meegeweest naar zo'n fameus carnavalfeest. Dat was in Oeteldonk, een stad waar ze van carnaval vieren veel verstand hebben. 't Was in Nederland. Oeteldonk is zo'n beetje het Aalst van dat kikkerland. Een halfuur nadat onze trein was gearriveerd, begon het al in de Borstvoedingsstraat. De traditie wou dat op die dag alle vrouwen uit Oeteldonk deze straat slechts met geheel ontbloot bovenlijf mochten betreden. Van de 16 768 inwoners waren er 5 980 steuntrekkenden. Driekwart van die steuntrekkenden waren vrouwen. Het steunlokaal bevond zich in de Borstvoedingsstraat. En het carnaval in Oeteldonk werd altijd op zo'n domme doodgewone dinsdag gevierd. Een weekdag. Steundag. De gemeentesecretaris stond al van 's ochtends vroeg met balpen en notitieboekje klaar. Het was zijn taak de borsten te turven, zoals bij een vinken-zetting. Dacht u dat zijn boekje vol geraakte? Ho maar! Die man kon niet eens zijn boekje te buiten gaan. Het regende namelijk ziektebriefjes, die dag in dat steuntrekkerslokaal in de Borstvoedingsstraat. De brievenbus kon het al na een uur niet meer slikken. En geen kat ... ik bedoel: niks te zien hé! De brave borst kreeg er beschaamde kaken van. U moet weten: het carnaval in Oeteldonk is een bloedserieuze bedoening!

Goed. We gaan door. Rond acht uur 's avonds, na gedane zaken en dagtalen, brak het eigenlijke feest in Oeteldonk los. Er werd een carnavalprinses verkozen. Op een schimmel reed zij in de stad rond, amazonezit. Chic uitgedost. Mooie chick. Chique chick. Maar daarbij werd de Borstvoedingsstraat niet vergeten. Je moest er wat voor over hebben om carnavalprinses te worden. Het barstte van de gemaskerde mannen in die straat. De drie fontein op de vluchtheuvel daar vlakbij spoten echte Vesuviuswijn. Ongelofelijk! Dat had ik nog nooit gezien.

't Is nog niet gedaan. Om elf uur 's avonds vormden alle vrouwen van Oeteldonk (jaja: ook die van de ziektebriefjes) een dubbele erehaag in de Testikelstraat. Alle mannen van 27 tot en met 54 jaar kregen een halfuur de tijd om die straat zonder boven- of onderbroek door te stappen. Te stappen, zeg ik wel; niet lopen. Het dragen van Schotse kilts of Japanse ki-

mono's was ten strengste verboden. Ziektebriefjes waren evenmin van tel, gezien het gevorderde uur. En het leuke aan het carnavalfeest in Oeteldonk was dat je eerst de Borstvoedingsstraat door moest om de Testikelstraat te bereiken. Eh ... het klinkt misschien wat verward ... maar u moet er eens geweest zijn.

Heilig Toledo, wat heb ik me daar geamuseerd! Bij de terugreis met de speciale carnavaltrein zag ik alles door de vingers: de glasscherven, de kots, de toeters, de confetti, de tietten. Het schijnt dat ze sedert de onafhankelijkheid van België en de eerste spoorlijn nog nooit zo'n trein gekend hadden. Een primeur! Het hele traject lag bezaaid met beha's en onderbroeken. Na het uitmoorden van die patersabdij was dat dus alweer een ferme prestatie van Jean-Luc Winne, nietwaar. Ja, ik kan me voorstellen dat u voor zulke vertelsels niet bent gekomen. Wacht, het zal beteren.

(Pardon? Ik versta u niet goed. Iets harder a.u.b. Ah! Of ik nu misschien op weg ben naar Oeteldonk? Verse kleren in mijn koffertje? Een verrekijker? Om te kijken zegt u? Nee madame, u schiet naast de roos. Maar u moet vast en zeker eens meegaan naar ginder. Ik wil zelf uw kaartje betalen. En u weet het: GEEN ziektebriefje hé!).

(Tegen zichzelf, blaast even op fluitje)

Oppassen hier, Jean-Luc. Er zijn er die al voor minder een trein gepakt hebben. Laat je niet kennen. Je bent toch binnen. Ze denken zij zeker dat ... Niet te veel uit de biecht klappen hier.

Eh ... waren waren we ook alweer gekomen? O ja: een beetje wiskunde. Een scheutje aardrijkskunde. Een treincontroleur moet alles kennen, mensen, alles kunnen. Rekenen en geografie dus. Luister.

Begin van de jaren zestig. Augustus. Een weekdag. De wind blaast uit het zuidwesten. Hij blaast zo hard dat hij zich vergaloppeert en doorloopt tot in het noordoosten. Enfin. Er is ook zon. Veel zon: de kraaien gaan te voet. Tamelijk straffe zon dus. En wind. (Herhalen doe ik niet meer).

Aan een klein stationnetje 's ochtends in de vroege zit een gepensioneerde bareelwachter te suffen. Het is al jaren dat hij niet van zijn werk kan scheiden. Het is ook al jaren dat zijn zoon hem opgevolgd heeft. Die zoon, dat zou ik kunnen zijn, Jean-Luc Winne. Het IS ook ik: de weg, de waarheid en het leven. Enfin, ik wil niet overdrijven: de weg terug, de waarheid in pacht en een leven als een hond.

Aan dat klein stationnetje kruisen twee tamelijk drukke spoorlijnen elkaar. De trein west-oost/oost-west snijdt om het uur met een verschil van 10 minuten de trein noord-zuid/zuid-noord. Het klinkt ingewikkeld, maar het is

simpel. Bijvoorbeeld om 7 uur 05 komt de ene; om 7 uur 15 de andere. Oké, ik zie dat u meeredeneert. Op die winderige, zonnige augustusdag begin van de jaren zestig 's ochtends in de vroegte krijg ik een telefoon: de trein van 7 uur 05 heeft 10 minuten vertraging opgelopen. Ik, met al mijn verstand, subiet uitgerekend: als die andere trein hier om 7 uur 15 voorbijdendert, en die eerste van 7 uur 05 heeft 10 minuten vertraging, wel, amai, vuurwerk geblazen!

Ik dus als de bliksem om een kruiwagen gelopen, mijn vader de bareelwachter (die al lang niet meer te been was) van zijn stoel gelicht en in de kruiwagen gezet, gespurt met al die bagage naar de dichtst bijgelegen hooimijt, IN de zon en UIT de wind, en gezeid tegen mijn vader: "Vader, relax maar, zet u maar eens goed op uw gemak, in de zon en uit de wind, pak het er maar van, want over een paar minuten zal er hier iets gebeuren wat je van heel je leven nog nooit gezien hebt. Profiteer er maar eens goed van, gij die zo lang bij de IJzeren Weg hebt gewerkt. Wij kunnen er nu toch niks meer aan doen. We zullen het eens smeden terwijl het heet is".

Ja mensen, van bareelwachter werd ik later treinwachter. Ik moest er zelf op van de bazen.

"Winne", zeiden ze, "gij die het grootste ijzerkerkhof van heel het land sedert de Industriële Revolutie op uw geweten hebt, kruipt gij nu maar voor de rest van uw leven zelf op de trein. En WIJ gaan eens bareelwachter spelen, als gij afkomt. Als wij u laten boeren, zult ge nog de hele Belgische bevolking decimeren. Ge zijt nog erger dan een legioen Romeinen".

Tja, op dat moment was mijn carrière bijna 'allez et retour'. Gelukkig dat mijn pa nog ergens een lange arm hangen had. Een paar weken na die fantastische schroothoop aan dat klein stationnetje 's ochtends in de vroegte op die zonnige maar winderige augustusweekdag heb ik op de lijn Wevelgem-Menen mijn allereerste kaartje geknipt. En daarvoor, in alle vroegte, mijn vingernagels. Een mens moet proper op zijn werk verschijnen. 's Avonds ging ik voor de spiegel staan en ik zei tegen mezelf: "Jean-Luc, daar ben je nu wel de geknipte kerel voor zie. Vergeet het verleden. Kijk vooruit. De knip op de deur naar gisteren; een knipoog naar de dag van morgen".

Sindsdien heb ik al honderdduizenden kaartjes geknipt. Kaartjes van schoolieren, weduwen en wezen, beroepsmilitairen, pendelaars, onnozelaars, zwendelaars, zakkenvullers, zakken-rollers, religieuzen, feestneuzen, bleekscheten, madammen met een hondje, zwartkijkers, madammen zonder hondje maar met een formidabel kontje, slaapkoppen, overgevers, kroostrijke gezinnen ... Allemaal, allemaal geknipt door Jean-Luc Winne.

Ik heb zelfs eens een zeer beroemde kerel geknipt. Hij is al dood ondertussen. Het schijnt dat de whisky uit zijn oren spoot als je hem zijn hand drukte. Richard Burton, ja, goed geraden, de filmster. Ik had dienst in de trein Brussel-Parijs. Enfin: in Rijsel keerde ik gewoonlijk terug, maar eh... Brus-

sel-Parijs, dat klinkt veel beter hé. Die fameuze poenschepper van een Richard Burton zat natuurlijk in 't lang en in 't breed in de restauratiewagon. Ik passeerde daar, vroeg zijn kaartje ('Ken aai haaf jor tiekit silvoeplait?') en knipte het. De garçon kwam net achter mij. Ik hoorde Richard Burton zijn bestelling doen: een entrecote, een fles whisky en een Deense dog. "Wablief?!" vroeg de verraste garçon in drie talen. "*Pardon? Sorry? Parden?* Een Deense dog??"

"Yes", knikte Richard Burton, "yes yes yes. En die gaat die entrecote opeten".

Gelukkig dat we Rijsel naderden en dat we ergens in een Deense doggenwinkel bij het station ... maar dat zult u niet geloven zeker? Ja, er zijn grenzen, Winne. De uwe liggen in Rijsel. Enfin: het kaartje van Burton was toch geknipt hé! Door mij.

Hebt u zich nooit afgevraagd, als u iemand met een koffer ziet zeulen: wat steekt daarin? Wat steekt daar godgenageld in? Ik wel. Een mens met een koffer, dat werkt op mij. Ik ben een echte maniak van verpakkingen: een gros potloden, een zak tarwe, een baal katoen, een doos bonbons, een bus koffie, een blik sardienen, een kist vijgen, een krat oesters, een container kazen, een kantje haring, een mandenfles zwavelzuur, een bak bier, een vat petroleum, een vat vol tegenstrijdigheden, een kop thee, een kom haaienvinnensoep, een kan water, een pot spaarcenten, een kruik jenever, een kast linnen, een slipje met ... eh ... koffers ook dus.

Wat stak er in de koffer van Jack the Ripper?

Een trits vrouwenhoofden

Wat stak er in het koffertje van Karel de Grote?

De sleutel van de kuisheidsgordel van zijn vrouw.

Wat stak er in de koffer van Georges Simenon?

Een verse typemachine en een pakje Wervikse.

Wat stak er in het koffertje van Brigitte Bardot?

Een keffertje.

Wat stak er in de koffer van Wilfried Martens?

De ontslagen van zijn regeringen.

Wat stak er in het koffertje van Mobutu?

Veel geld.

Wat stak er in de koffer van de heilige Petrus?

Boter voor bij de vis.

Wat stak er in het koffertje van de paus?

Beroepsgeheim.

Wat stak er in de koffer van de goochelaar?

Nog een koffer.

Wat stak er in het koffertje van Ronald Reagan?

Niks. Hij vergat soms zelfs zijn hoofd.

Wat stak er in 't zakje van Jantje? 4 knikkers.
Wat stak er in 't zakje van Pietje? 3 knikkers.
Samen hadden zij ... ? ... veel pret.

En nu geef ik u weer te raden: wat steekt er in het koffertje van Jean-Luc Winne? Stukjes uit de Berlijnse Muur? Zandzakjes uit de Eerste Wereldoorlog? Vers ondergoed? Twee kilo ovenkoeken? De opbrengst van de tiercé? Een entrecote van Waregem-Koerse? Zeven anjers zeven dozen? Waarom geen zes? Ik ben geen pretheertje! Een reservewiel? Het ontbrekende paneel van het Lam Gods? Jaja, bijt maar op uw wijsheidstand, zoek maar, peins maar, vloek maar, raad maar, gis maar, mis maar, schiet maar, probeer maar, fantaseer maar, kaviaar ...

(pauze)

("...DE REIZIGERS MET BESTEMMING DEEL TWEE WORDEN VERZOCHT HUN ZITPLAATSEN WEDER IN TE NEMEN. JEAN-LUC WINNE NADERT PERRON 1 EN RIJDT SUBIET HET STATION BINNEN ...")

(Gesis, gefluit, gestamp van treinen. Na elke beroemde trein in de hiernavolgende opsomming een fikse ouderwetse 'stoomstoot').

Beroemde treinen! Beroemde treinen! Treinen om over naar huis te schrijven! Treinen om naar te fluiten! Treinen om wakker van te liggen! Treinen om wakker in te liggen! De catechismus der treinen!

TEN EERSTE: 1835, van Brussel naar Mechelen, 45 minuten rijden, een primeur voor het vasteland, 900 man in 30 wagons van 3 konvooien, TE WETEN: de Stephenson (genaamd naar de Engelse ateliers), De Olifant (genaamd naar de capaciteit) en De Pijl of La Flèche (genaamd naar de snelheid).

TEN TWEEDE: de trein om even in te wonen, de trein om oesters in te slurpen met een fluit champagne erbij, de trein om even een moord in te plegen, de trein waarin Hercule Poirot zich als kelner heeft vermomd, TE WETEN: de Oriënt©Express.

TEN DERDE: de trein om kwaad op te zijn, de trein die als een mes door de boerenboter snijdt, de trein die statische elektriciteit tussen de koeienstaarten verwekt, de trein die stemmen deed verliezen, TE WETEN: de TGV/HST.

TEN VIERDE: een verre herinnering aan uw schooltijd, uw zitvlees dat u zo hebt versleten in de banken, uw hoofdvlees dat u moest buigen over een boekje, misschien hebt u ook de film gezien, TE WETEN: de Trein Der Traagheid.

TEN VIJFDE: het rollende leven tout court, tussen Adinkerke en Arlon, het gezocht en gekerm en gesis en geknars, en een kaartjesknipper die veel meer dan dat was, TE WETEN: Gustaaf Vermeersch en zijn Rollende Wagons.

TEN ZESDE: de beroemdste Belgische stationschef, de Einstein, Schweitzer, Methusalem en Ben Goerion van Brussel en Sint-Idesbald-Coxyde, de bekendste scheidsrechter die zoveel treinen weggefloten heeft tot ver over de grenzen van dit kleine koninkrijkje met zijn drukke lijnen en zijn pietepueterige stationnetjes, TE WETEN: Paul Delvaux met al zijn treinen.

TEN ZEVENDE: de verre, onbekende, onbeminde, vrieskoude trein waarin Celius vreemdgaat en Fahrenheit geen schijn van kans maakt, stappen en toendra's en sneeuwlandschappen doorploegend, dieselend op wodka en nog eens wodka, TE WETEN: de trans-Siberische Lijn.

En wie A zegt, moet ook B zeggen: beroemde TRIENEN in beroemde TREI-NEN! Trienen om naar te fluiten! Trienen om bij te huilen! Trienen om wakker van te liggen!

TEN EERSTE: Koningin Louisa-Maria in De Stephenson
(Ze keek haar ogen uit)

TEN TWEEDE: Agatha Christie in de Oriënt©Express
(Ze loerde als een kat)

TEN DERDE: Annie Girardot in de TGV
(Ze rookte als een Turk)

TEN VIERDE: een meisje met rouwnagels in De Trein der Traagheid
(Ze was snel)

TEN VIJFDE: Alice Nahon in de Rollende Wagons
(Ze huilde)

TEN ZESDE: al de blote vrouwen in de treinen van Paul Delvaux
(Ze hadden het koud)

TEN ZEVENDE: de dochter van Dostojevski in de trans-Siberische trein
(Ze zat weer te lezen)

En wie B gezegd heeft, kan soms nog rijk worden: de grootste Treinrovers aller tijden!

(JLW trekt zijn knipmachine uit zijn holster)

A: Butch Cassidy & The Sundance Kid, gevlucht naar Bolivië, God hebbe hun ziel, ze werden doorzeefd als schietschijven, maar ... VERFILMD.

B: de bende van Jesse James & Cole Younger, ze mochten op het podium komen, maar dan wel met een touw om hun nek, het land van de pieren dus, maar ... VERFILMD.

C: Ronald Biggs, gevlucht naar het Land van Kokanje, verkoopt er nu alarminstallaties, echt waar, gelezen in de gazet, staat er in zijn privé-zwembad tot aan zijn navel in de champagne, en ... VERFILMD.

D: en Jean-Luc Winne? Zes kruisjes maar nooit eens iets. Geen twee winnaars in mij. Nooit een trein gepakt naar je weet wel waar. Wel een postje gepakt. NOOIT VERFILMD. En daarom sta ik hier. 'k Zal mezelf wel verfilmen. Onze-Lieve-Heer had er veertien; ik wel honderd tachtig: staties bedoel ik.

In de Centraal sliep ik op een bank en de clochards gooiden me eraf. In Leuven vergat ik uit te stappen en ik arriveerde in Liège. In Begijnendijk viel mijn kepie in het slijk. In Vilvoorde kreeg ik woorden met een hele vrouwenvoetbalploeg ineens. In Eeklo ... ook, met een paracommando (in feite met een para en heel zijn commando). In Geldenaken was er een kerel uit het venster aan het braken. Ik liep daar voorbij. In Gent was ik zo content dat er eens geen clochards en geen slijk en geen para's en geen brakkers waren dat ik per ongeluk de duim van John Massis knipte. Van een perrongeluk gesproken! Hij hield met zijn tanden mijn trein van kwart voor negen tegen, Massis, en 't was zwaar mis.

Tja ... Jean-Luc Winne en zijn avonturen. Hoe dat dat nooit eens werd verfilmd ... en altijd alles met het koffertje hé!
Met het koffertje.

(Volgt nu een ode aan dat koffertje)

Een kussen om te slapen (...)

Steun om te wrijven als 't er eens naast was. (Voet op koffer). Of erop.

Bescherming van de borst bij tegenwind (...)

Een sticker van Karate erop als de trein vol krapuul zat (...)

Een sticker van Eddy Wally erop voor een groepsreis van de Derde Leeftijd (...)

Vijf kasseistenen erin voor als er staking was (...)

Een stoel voor als er geen plaats was (...)

Een tafel voor mijn thermos en mijn potje préparé (...)

Een bergplaats voor een fles, mijn toevlucht, mijn troost, mijn toeverlaat, mijn hoop, mijn hemel, mijn leven, mijn ... mijn ... (Crescendo)

(Rustiger)

Jean-Luc Winne en zijn koffertje, dat was een hond en zijn been, een minister en zijn portefeuille, een trainer en zijn ontslag, een kip en haar ei, Gent en Wevelgem, Torhout en Werchter, Spic en Span, alles en niets, gas en elektriciteit, A en B, Jean©Luc Winne en zijn koffertje, dat IS en dat BLIJFT voor u ... een raadsel. Schepen verwelken, bloemen vergaan, treinen vertrekken, maar Jean-Luc en zijn koffertje ... blijven staan.

(... maar NOOIT in het midden van een coupé! Nooit! Ik die daar als een goeie conducteur altijd voor foeterde en op reclameerde, mocht dat natuurlijk zelf nooit doen. Het was soms niet gemakkelijk, vooral niet met die piekuren, piékuren bedoel ik. De hele reutemeteut van stinkende scholieren met hun santenboetiek van die ... van die ... die klikklakkoffertjes ... u weet wel: van die grote, zwarte, platte, keiharde gevallen. Om dan nog te zwijgen van hun rugzakken, vol met niets: al zo leeg als hun hoofd. En evenveel stickers erop als puisten op hun kop. Na mijn tournee heen en terug in zo'n trein had ik al evenveel blauwe plekken op mijn lijf. Maar we dwalen af).

Heel de wereld moet wachten op de trein: diegenen die hem pakken, diegenen die hem missen, de samenscholingen aan de gesloten overwegen, en aan de overkant van die overwegen, de coureurs van de Ronde van Frankrijk, de chauffeurs in de file, de BOB, de BTW, de RVA, de parlementairen, ja: het is één grote Actie Openbare Vervoering.

En lange jaren wandelde ik in zovele van die treinen, gaan en keren, heen en terug, aller et retour. Met elke stap die ik zette, ging ik vijftig meter in een keer vooruit. Elke boete die ik schreef, was de rapste van uren in het rond. Ik leefde tegen zulke hoge snelheid, dat de tijd zelf stil bleef staan. O, ik heb dikwijls verlangd naar het einde van de dag! En later staken ze elektriek op de lijnen, en het ging nog sneller. Mijn schaduw was soms nog in de coupé van de rokers, als mijn lichaam al bij de niet-rokers was. En mijn knipmachine maar roken van al dat werk! Ik kreeg zeemansbenen, paardenbenen, ik bedoel: als ik ergens op het vasteland stil moest blijven staan, neem nu bijvoorbeeld een buffet in een station, dan stond ik nog lang daarna te wiegen, mijn voeten een meter uit elkaar, mijn knieën naar twee tegengestelde windrichtingen wijzend. Er kon een volledig schaap tussen mijn benen passeren zonder dat ik of dat schaap er iets speciaals voor moesten doen. De rand van mijn kepie had een cirkelvormige afdruk in mijn hoofd geprent. Of is het 'indruk'? Ik begon op Franciskus van Assisië te gelijken. Ware het niet van dat uniform, mijn apenpakje, en van het feit dat ik overal met een bliksemsnelle John-Waynereflex mijn knipmachine uit mijn heupholster trok, ze hadden kunnen denken dat ik aan het hoofd van een zeer heilige abdij stond. Jammer dat de postbodes en de politieagenten en de militairen dat ook hadden, zo'n krans van heiligheid, zo'n stigma van de staat, zo'n aureooltje van gezag, zo'n afdruk van een indruk, zo'n indruk van een afdruk, zo'n ...

Gelukkig viel mijn haar niet uit, met die eeuwige klak op mijn kop.

"Wilt ge uw haar houden", zei een van mijn maten ooit, "pak dan maar biergist, veel biergist, van bij de paters. Bier zelf kan natuurlijk ook geen kwaad".

En warempel: het lukte.

Als ik een raad zou geven aan al de mensen in de zaal vanavond die een carrière plannen met zo'n geval op hun hoofd en die bang zijn dat ze hun

haar verliezen, wel, dan zou ik zeggen: "Vitamine B geblazen, gasten, veel vitamine B". Neem dat van een kepiedrager als Jean-Luc Winne maar aan. En voor al de anderen: het kan ook geen kwaad. U gaat er niet van dood.

Pardon madame? Dat van dat volledig schaap tussen mijn benen? ... Sorry hoor, maar dat is in de zaal hiernaast. Zaal B, met korting voor curieuze-neuzen).

(Koffertje als lezenaar, sermoenachtig)

Vrienden ... mijn koffertje ... veel kan er niet in. En als er veel in zou moeten kunnen, dan zou het op te vouwen moeten zijn. De trein Oostende - Luik bijvoorbeeld, opgevouwen door John Massis. Nee: meer is in dit koffertje. Als een rijk man ga ik hedenavond huiswaarts. Rijker vanbuiten ... maar ook vanbinnen ... in mijn koffertje.

(Nu zwaaiend met koffertje als nachtlamp. Speelt nachtwacht. Retorische toon.)

Het is twaalf uur... middernacht... de stad slaapt... alles is rustig... het weer is zacht voor de tijd van het jaar... ik zie alleen een paar wolken als ongewenste zwangerschappen tussen de sterren drijven... de dochter van de burgemeester slaapt de slaap der onschuldigen... alles is rustig... de stad slaapt... het is twaalf uur... middernacht... de Duitsers, Fransen, Spanjaarden, Noormannen, Hunnen, Nederlanders en Oostenrijkers zijn uit ons land verdreven... we zijn gezellig in brokstukken verdeeld: Vlaanderen, Wallonië, Brussel, Voeren, Ploegsteert, en nog een hoopje Oostkantons... rust... rust... in het station brandt nog licht... België is het best verlichte land ter wereld... Georges Moustaki *avec ses cheveux aux quatre vents* draait zich op zijn andere zijde in de wachtzaal... een eenzame trein staat op spoor negen te sissen... felgekleurde marsmannetjes met grote handschoenen koppelen een compartiment ROKERS aan een compartiment NIET-ROKERS... een *ma-riage de raison*... daar komt gegarandeerd heisa van...over enkele uren wordt de bakker ook wakker... het spoelwater in de stationstoiletten loopt met hemels geruis en eeuwige vergunning... bidden wij vanavond voor diegenen die straks een trein zullen missen... een nachtbraker klimt over het hekken van de fietsenstalling... bidden wij ook voor hem, want er is geen weg terug... de stad slaapt... alles is rustig... van hieruit verkende ik mijn wereld... achter bewasemde ramen... onder een vriesmaan... bij hevige regen... onder tropische sterren... tussen gezichten die te vroeg uit hun slaap waren gerukt... tussen de kerel die in zijn rolkraag sliep en geen schoenen had en de kerel die kettingrookte om het warm te krijgen... tot er een rookverbod kwam... en een verbod op openbare armoede godverdomme... in de damp en de mist en de stank van lijven die pas hun bed hadden

verlaten en lijven die een dag lang hadden gezweet en tanden die niet waren gepoetst en overvolle asbakken en plastic zakken met salami van vier dagen ver en stukken van een halve frank die tussen de zetels zaten geplakt... het is twaalf uur... de stad slaapt... alles is rustig... daar passeert op spoor acht een konvooi van negenenzestig goederenwagons... ze glijden onder de maan het station voorbij... ke...doenk... ke...doenk... ke...doenk... ke...doenk... economie... ke...doenk... industrie... ke...doenk... poëzie... ke...doenk... economie... ke...doenk... industrie... ke...doenk... poëzie... ke...doenk...

En dan ... DING DONG!! (gezongen): *il est cinq heures ... Jean-Luc ... s' éveille ... Jean-Luc ... s' éveille ...*

Mijn kont is zo plat als een pannenkoek van op die harde bank te zitten. De ochtenddauw glinstert op mijn knipmachine in mijn holster. Denk daar muziek van Morricone bij.

Ik haal mijn hand open aan de stoppels op mijn kin. Naast mij wordt ook Georges Moustaki wakker. Of is het Gilbert Bécaud? Geen hotel meer gevonden na zijn optreden waarschijnlijk. Of te lang in de whisky blijven hangen. Enfin.

"Jean-Luc", zegt hij, "*Jean-Luc: écoute. Tu es mon guide. Où sont les toilettes?*".

"*Là-bas*", wijs ik beleefd. "*On a partout des petites places dans ces pays-bas*".

"*A bon*", knikt hij. "*Et où est le train pour la place rouge?*".

Het moest dus wel degelijk Gilbert Bécaud geweest zijn. En ik koop, terwijl hij gaat plassen, een paar croissants, maar de hel breekt los en van de zanger geen spoor meer et voila: de poëzie van de nacht is proza van alledag geworden.

'De trein met bestemming Antwerpen heeft een vermoedelijke vertraging van zeven jaar opgelopen. De reizigers gelieven zich naar de Tramhalte van Het Groot Verdriet te begeven. Aandacht, aandacht, dienstmededeling: de trein met de nummerplaat TGV/HST wordt er van verwittigd dat zijn locomotief vooraan hangt. Gelieve dus mee te werken. De voorbehouden plaatsen voor het Instituut Jean-Lucia-Ten-Hemel-Opneming bevinden zich in de laatste rijtuigen kant B. De A-kant is eerste klasse. Verantwoordelijke Dienst 'Beweging' gevraagd in buffet. De IC/IR van kwart over achten zal ook in het nieuwe jaar niet op u wachten. Tot zover deze... ding dong ding dong'

En dan, groot geluk, dan vind ik plotseling een portefeuille! De droom van iedereen met een klak op. Zomaar: in de toiletten, tussen mijn voeten, op de grond. (Van die plas op de grond maakte ik abstractie). Mijn hart sprong van vreugde op tegen mijn spoorboekje en tegen mijn eigen portefeuille. Ik

plukte de vondst van de grond en uit zenuwachtigheid had ik ze bijna nog geknipt ook. Als een weerlicht uit een boekje van Arendsoog verdween ik ermee in ... nu ja, in de grote wc dus. Ik klapte het deksel van de pot neer en ging zitten.

Op de portefeuille zat een witte sticker. Daarop stond te lezen: GELUKZAK. DOE MIJ OPEN EN GIJ ZULT HET NIET BEKOPEN. Ik, dommekloot, dat geval opengedaan. 't Was natuurlijk weer van dat. Aan de binnenkant zat een briefje met een plakkaat van een chiclet erop. Nog zo'n onnozel verzeke: AHA! WAT BEN IK BLIJ DAT IK NU BEN VAN GIJ!

Voor de rest: niks. Het was om te ontploffen. Ik durfde bijna niet meer naar buiten te komen. Eerst dacht ik: 'Schooljongens'. Mijn tweede gedachte was: 'Verborgene camera'. Het zweet brak me uit. En dan peinsde ik: 'Een valstrik. Ze zijn me hier aan het testen'. Enfin, om kort te gaan: ik heb daar gedaan wat iedere sterveling daar doet. Daarna heb ik op de sticker geschreven: TERUG NAAR AFZENDER.

Dan legde ik de portefeuille voor mijn rechtervoet, deed een sanitair stapje achteruit, zette me schrap, haalde uit... en gaf dan dat geval een welgemeende strafschoep waar zowel Pfaff als Preud'homme van opkijken zouden. Het zwipte als een lastig stuk zeep onder de deur door, voorlangs, richting pisbakken. Terug naar af dus.

"Wel potver-Poperinge-Brussel-heen-en-terug!!", hoorde ik vlak daarop. Het zweet brak me weer uit, want ik herkende de vloek van de stationschef. Dan heb ik al mijn verstand gebruikt. Ik heb het geval aan de chef uiteengelegd. Zonder zijsporen.

"'t Is al goed, Winne", knikte hij. "'t Is al goed. Weet ge wat, Winne: deelnemen is belangrijker dan Winne of Verlieze, ga dat ding maar bij de Verloren Voorwerpen deponeren. En zoudt gij daar ook niet blijven? En uw broek staat nog open, gelukzak".

Jaja, er zijn trekvogels, er zijn standvogels, er zijn spotvogels, maar er zijn ook pechvogels. Daarna heb ik me nooit van mijn leven nog gebukt om iets op te rapen. Telkens ik een stuk van 20 of van 50 zag liggen blinken, deed ik een versterving. Ik dacht (en de gedachten zijn sterk): 'Afblijven, Jean-Luc, afblijven. Straks vind je de gouden pot aan het einde van de regenboog'. Maar nooit is dat gebeurd. Het enige wat klopte, was die regen, die eeuwige godgenagelde Vlaamse regen, heilig Toledo, 23 maanden op een jaar.

"Een goeiemorgen, madame. Kaartje alstublieft".

"Verdorie, waar heb ik dat nu weer gestoken ...".

"Zoek maar gerust even verder, madame. Slecht weer hé?"

"Ge moogt gerust zijn. Verdorie, ik heb toch ...".

"'t Regent weer oude wijven".

"WAT!? WAT zegt gij daar!?"

"Dat het weer oude wijven regent".

"IS DAT SOMS TEGEN MIJ MENEER??".

"Ewel, 't is te zeggen ...".

"Wel heb je van je leven!! Dat zal ik ... Waar is uw chef, snotaap?!"
Dikke pech dus.

"Hei daar: kaartje al gezien? En uw voet van die bank!"

"Pardon?"

"Uw VOET van die bank, zeg ik! Ge doet dat thuis ook niet".

"Thuis hebben we geen trein. En dat IS mijn voet niet".

"O ja? Grapje zeker? Zoek je *troubles*?"

"Maar ...".

"Met MIJN voeten niet hé! Met alle Chinezen maar niet met den dezen! Ik zal er eens in nijpen, dan zul je 't wel voelen van wie ...".

"Oké, alstublieft meneer. Doe maar wat u niet laten kunt, makker. Hier".

Die kerel slooft zijn linkerbroekspijp op ... Ik grijp en ...

Dikke pech hé.

Ik ben naar huis gegaan met twintig stickers van de rolstoelbasketclub.

We zaten eens met z'n vieren te manillen in de trein naar Oudenaarde. Het ging er nogal hard en luid aan toe.

"Haha", zei ik, om de gemoederen een beetje te bedaren, altijd de zaken filosofisch aangepakt, "ik ken een goeie. Wat past er niet in het rijtje: Martina Navratilova, de Leieprinses, Jeanne D'Arc en Margaret Thatcher?"

"Haast u maar", zei mijn kaartcompagnon. "We zijn bijna in Oudenaarde en we zijn aan het winnen. Je kiest weer het goeie moment met je kluchten, Winne".

"De Leieprinses, Jeanne D'Arc en Margaret Thatcher passen niet in het rijtje, want ze kunnen niet tennissen", zei ik olijk. Algemene stilte in heel het compartiment. Iedereen keek op of om.

"En ondertussen heb je nog misdeeld ook", zei de tegenpartij. "Dat is direct 101. En 50 euro, zoals afgesproken".

Dikke pech hé.

U kijkt naar mijn koffertje. Ik zie het wel. U mag kijken, maar er iets aan zien, zult u niet. De slimmeriken onder u die denken dat mijn koffertje leeg is, wel, die denken dat ze denken. Compleet ... mis. Het paard van Juulke dacht ook dat het gegeten had. Het ging compleet dood.

Maar ik had u bij het begin van de avond contractueel beloofd dat we samen de koffer in zouden duiken.

Elk potje vraagt zijn deksel.

Iedere puber heeft zijn pukkel.

Elke koffer heeft zijn slot.

Ieder verhaal kent zijn einde.

SLOT 1

(Jean-Luc Winne jonglerend met zijn koffertje)

Als geknipte kerel laat ik u nu niet langer in het ongewisse. Ik geef het nu, *maintenant, now*, toe: dat koffertje is een afleidingsmanoeuvre. Herinner u het verhaal over de fietser die elke dag de grens passeerde met een zakje zand op zijn bagagedrager. Dat was letterlijk zand in de ogen gestrooid. Ik zou vanavond nog wel met u de koffer in willen duiken, als er ten minste nog plaats zou zijn naast acht brevieren, een portefeuille van bij de Verloren Voorwerpen, twintig stickers van de rolstoelbasketclub, veel vitamine B, een zakje zand, een revolver van de Geheime Dienst, een poster van Prinses Carnaval, een krantenfoto van een treinramp, een entrecote en een knipmachine. Om van fietsen en Deense doggen nog maar te zwijgen. Het zijn allemaal souvenirs van mijn wilde, rollende leven. Maar die zitten eigenlijk allemaal in mijn hoofd; niet in mijn koffer.

Waar en hoe is het *'bigunnan'*, dat rollende leven van mij?

(Hier dialoog met een microfonisch versterkte schoolmeesters stem, plechtig als 'God')

"WIE ONDER JULLIE HEEFT ER THUIS HUISDIEREN?"

"Meester, ik!"

"JA, WINNE?"

"Ik heb thuis twee weggelopen poezen".

"EN ZIJN DIE KATTEN NOG ALTIJD VAN HUIS, WINNE?"

"Nee meester. Ik heb ze eindelijk gevonden. Mijn leven lang al heb ik ze gezocht. Ik heb er honderden treinen voor genomen. Hier zijn ze ...".

(Opent koffertje en toont de poezen).

"TOON ZE AAN HET PUBLIEK, JEAN-LUC".

"Ja meester".

"BESEF JE NU DAT JE JOUW CARRIERE AAN MIJ TE DANKEN HEBT, WINNE JEAN-LUC?"

"Ja meester. Mijn dank is groot. En rust in vrede".

"DAT ZAL IK DOEN. BESEF ALTIJD: GOD ZIT IN HET DETAIL. GOEDEN-AVOND".

"Miauw!!"

(Hevig gesis en gestamp en gedreun en gegil van treinen, overal stoom, eventueel regent het treinkaartjes en/of koffers. Jean-Luc Winne verdwijnt met zijn poezen in de nevels, koffertje blijft achter).

SLOT 2

Jonglerend met alle ingrediënten die in het stuk ter sprake zijn gekomen, bouwt Jean-Luc zijn eigen wereld weer op. Elk voorwerp krijgt een functie. Er komt ook altijd meer uit het koffertje. Het regent ondertussen treinkaartjes. Hier en daar valt een enkele koffer uit de lucht.

Jean-Luc geeft ondertussen mompelend commentaar bij zijn werkzaamheden, in de trant van "Moet er nog zand zijn?" (zakje zand), "Wat heb ik nu aan mijn fiets hangen?" (fiets),

SLOT 3

Twee poezen verschijnen op scène, elk van een kant. Jean-Luc ontfermt zich over hen.

"Mijn weggelopen huisdieren!!".

Het koffertje blijft eenzaam en ongeopend staan. De poezen eisen alle aandacht op. Uit de lucht komen langzaam dalen: een entrecote, een knipmachine, enkele brevieren, een poster van Prinses Carnaval (of een affiche van het Carnaval in Oeteldonk), een portefeuille, een revolver, twintig stickers, een Deense dog, een zakje zand, een fiets, vitamine B, ...

SLOT 4, 5, 6, ... : naargelang van aantal opvoeringen en inspiratie van de acteur/regisseur. Het is de bedoeling dat het slot aan deze monoloog zeer visueel is, zelfs goochelmatig.

E I N D E